

Psykisk helse i Kommune-Norge

Bardu henter krefter fra Budapest

Per Olav Solberg
redaksjonssjef

Bardu kommune er den eneste kommunen i Midt-Troms som har klart å ansette psykolog. – Vi er en fremoverlent og løsningsorientert kommune, så jeg tror ikke dette er tilfeldig, sier helse- og omsorgssjef Inger Linaker.

Setermoen, kommunesenteret i Bardu, er litt over en times kjøretur fra Finnsnes. Forsvaret er den største arbeidsgiveren i denne innlandskommunen, som teller cirka 4000 mennesker. I tillegg er det en kraftkommune med flere store kraftanlegg langs Barduelva.

Bardu har utlyst kommunepsykologstillingen to ganger. Første gang fikk de én søker, men vedkommende takket nei til jobbtilbudet. Andre gang var det tre som søkte, én student som nesten var ferdig med studiet, og to psykologer med fartstid. Valget falt på en ungarsk kvinne, utdannet ved universitetet i Szeged, 17 mil sør for Budapest.

– Hun snakker norsk?

– Jada (latter), hun snakker godt norsk. Hun er gift med en flyver fra Bardu, og nå hadde de lyst til å flytte hit. Så det passet bra, sier Linaker.

Ungarn, ja. Landet norske psykologer stort sett forbinder med én ting: ELTE-universitetet og en psykologutdanning som for tiden ikke helt enkelt gjør deg kvalifisert til å praktisere som kliniker i Norge. Men for Borbala Johnsen, som den nye kommunepsykologen i Bardu heter, gikk det fint. Hun fikk norsk psykologlisens rett før det begynte å bli vanskelig.

– Dere er én av ti kommuner i regionen som har fått til å ansette kommunepsykolog. Er det flaks eller dyktighet?

– Vi var tidlig ute med å søke på tilskuddsordningen, og generelt er vi en kommune som er rask til å prøve ut nye prosjekter. Men det er nok også mange tilfeldigheter som avgjør om man får det til eller ikke, sier Linaker.

Én slik «tilfeldighet» er at Viken senter ligger på Setermoen. Det er en landsdekkende behandlingssinstitusjon for psykiske lidelser innenfor spesialisthelsetjenesten, som også har behandlingsplasser med døgnopphold.

– Det er et sterkt psykologfaglig nettverk som har litt lik profil som Modum Bad i Buskerud. Selv om senteret ikke er i førstelinjen, er det et miljø kommunepsykologen vår kanskje vil knytte seg til, sier Linaker.

I likhet med kommunepsykologstillinger ellers i landet ser Linaker for seg at Borbala skal jobbe både på system- og individnivå. Veiledning av helsepersonell, helsefremmende og forebyggende arbeid, lavterskel behandlings- og oppfølgingstilbud er blant arbeidsområdene Linaker nevner. Men hun er først og fremst opptatt av at Borbala Johnsen selv må finne ut hvordan hun ønsker å jobbe.

– Som psykolog blir hun alene, det er ikke et eget psykologfaglig nettverk i kommunen. Jeg har tenkt at vi må få etablert et interkommunalt nettverk med kommunepsykologer når det blir flere av dem i regionen vår. Men hun vil samarbeide mye med de andre helseaktørene i kommunen. Veien må bli til mens vi går, jeg er mest opptatt av at hun skal trives både med arbeidsoppgavene og arbeidssituasjonen, så får vi finne en balanse som fungerer for begge parter, sier Linaker.

Vil jobbe selvstendig

Borbala Johnsen forteller på Skype at hun ser fram til å begynne som kommunepsykolog i Bardu. Hun skal flytte med familien sin fra millionbyen Budapest til en kommune i Nord-Norge med rundt 4000 innbyggere..

– Den politiske situasjonen i Ungarn har utviklet seg svært negativt de siste årene, og jeg ser ikke noen lys framtid for min datter her nede, sier hun.

For mange psykologer høres kanskje dette ut som den store skrekken: Å bryte opp fra storbyen, flytte til et tilnærmet fremmed sted med få eller ingen kjente og der man i stor grad former sin egen jobb uten noen sterk psykologfaglig kompetanse i de nærmeste omgivelsene. Borbala ser annerledes på det:

– Jeg er vant til jobbe selvstendig og liker utfordringen med å forme jobben min selv, sier hun.

For fire år siden etablerte hun stillingen som skolepsykolog på en videregående skole i Budapest med 662 elever og 60 ansatte, der hun har jobbet inntil helt nylig.

– Skolen er nesten som et lite kommunalt samfunn, har jeg tenkt. Jeg ser en del paralleller mellom denne jobben og det jeg skal gjøre som kommunepsykolog i Bardu. På skolen jobbet jeg både på systemnivå, klassenivå og individuelt med både elever, ansatte og deres familiemedlemmer. I jobben i Bardu vil jeg også bevege meg mellom ulike nivåer, fra det store til det lille.